

Francesc Massip

Quadern de teatre

La Mostra de Teatre Emergent a Terrassa posa de manifest la vitalitat i diversitat de la dramaturgia catalana més alternativa

Teatre emergent

Aquest cap de setmana es clausura al Teatre de la Santa Creu de Terrassa la Mostra de Teatre Emergent que va començar divendres passat amb una taula rodona on vaig definir l'activitat dramàtica "emergent" com aquella que treu el cap a la superfície llisa de l'estany on es remensa el teatre català actual. La Mostra ha inclòs també el que podríem anomenar teatre "immergent" o "immergit", que és el teatre amateur i que potser sense sortir mai a la superfície, constitueix un estol de microorganismes que mantenen l'aigua salubre i l'estany oxigenat. Vull dir que per a una cultura, a la qual l'Estat més d'un cop ha provat de conduir a l'extinció, la continuïtat del teatre d'aficionats ha constituït el solatge imprescindible perquè un dia esclatés un teatre professional de nivell.

Per no abandonar la imatge del llac aparentment tranquil del teatre català d'avui, direm que els elements emergents solen aparèixer a les vores o als racons de l'estany, allà on les aigües són somes, això és, als espais alternatius, amb escassos recursos però amb grans energies. És clar que tothom aspira a treure el cap al bell mig del llac, on les aigües són profundes i els recursos copiosos; però, ai las!, allà hi viuen els peixos grossos que tot ho devoren (recordeu la voraç carpa Juanita del llac de Banyoles que s'ho empassa tot?). Quan l'emergent s'atansa al centre de l'estany pot acabar a la panxa del monstre i, per tant, li escau bregar a la riba, on pugui tocar fons i prendre peu. I li convé distanciar-se dels totpoderosos car l'emersió vol dir fer-se visible en superar l'ocul-

'L'olor sota la pell' és l'opera prima de Marta Buchaca i forma part del cicle de teatre català contemporani que ha programat la Sala Beckett ■ PERE VIRGILI

tació a què el sotmet un astre més gran.

L'altre sentit d'emergent és resultat d'alguna cosa, conseqüència d'una necessitat, esdeveniment ineludible malgrat que imprevist. És el gran potencial d'aquest impuls escènic: és un teatre que s'imposa, en el sentit que es fa perquè als seus creadors els resulta inevitable i no van a ròssec de modes o d'inèrcies crematístiques ni depenen d'urgències polítiques o de conveniències de qui remena les cireres.

El teatre emergent no va a ròssec de modes ni depèn d'urgències polítiques. Es fa per iniciativa dels seus propis creadors

És un teatre que es manifesta com a irremeiable, necessari com el pa.

La Mostra terrassenca va començar amb un desbaratat *Cabaret Pedrolo* que ha fet molt soroll amb anous fallades, i culmina diumenge amb un *Tirant lo Blanc* que Bieito i Rosich haurien d'anar a veure abans de fer el seu.

L'emergència, però, es manifesta també aquests dies a les sales alternatives del Cap i Casal. A la Beckett continua el cicle de teatre català contemporani amb *L'olor sota*

la pell, opera prima de Marta Buchaca que s'hi està fins diumenge. El Nou Tantarantana endega un altre cicle: *De portes endins*, que vol oferir un espai d'investigació on brollin complicitats entre creadors teatrals. L'experiència ha començat amb dues obres de l'actriu i ballarina Ada Vilaró, l'una coreogràfica, *Florentina*, l'altra textual, *Efectes secundaris*, on Fina Rius acompanya Vilaró en una valenta exploració de la follia, amb expressius elements plàstics i auditius.

Dramatúrgies en capoll

■ Si Vilaró incideix més en el teatre físic i visual, amb un expressiu espai sonor de Laura Teruel, Jordi Casanovas aconsegueix trasbalsar l'espectador amb els seus textos poderosos i enigmàtics. Ahir mateix estrenava al Versus Teatre les dues peces que, juntament amb la que va presentar a la Beckett (*City/Simcity*), conformen la *Trilogia dels Videojocs*, premi Serra d'Or d'enguany. Ens referim a *Wolfenstein* i *Tetris*, que només s'havien vist a Areatangent, i que es caracteritzen pels seus personatges profundament inquietants que trenen situacions d'una enarriada atmosfera. A *Wolfenstein* la por és un dels principals condi-

ments i la violència el seu correlat. *Tetris* parteix d'una situació quotidiana: un sopar d'amics on irromp, però, un singular personatge que de mica en mica es va desvelant estrany, invasiu i monstruós. Un text frondós, tens i carregat d'incògnites, amb cops de teatre i recursos sorprenents i incisius que capgiren les expectatives de l'espectador, el sacsegen i el fan anar d'una banda a l'altra sense saber ben bé a què atènyer-se, desbordat per una estranya barreja de realisme crític, fantasia gòtica, hipnotisme i vampirisme.

La Trilogia és escandida amb violència física i moral i resolucions

'Tetris', de Jordi Casanovas, vol trasbalsar l'espectador ■ VERSUS TEATRE

ambigües i gens tranquil·litzadores. El que queda clar és que Casanovas ha aconseguit definir un estil propi, inconfusible, un registre personal i una manera de fer consolidada i eficaç, sense concessions a la galeria, sense riures fàcils ni jocs de paraules de lluitament. La poètica forta de Casanovas juga a favor del públic sense plegar-se al païdor. Es dirigeix a la intel·ligència i incita la complicitat d'un espectador actiu. Els seus textos, que ell mateix dirigeix amb un grup d'actors còmplices, constitueixen ja una respectable fita d'aquesta dramaturgia que balla de capoll com l'insecte sabater damunt l'aigua de la bassa.